

NASZA PORADNIA

BEZPŁATNY KWARTALNIK
LISTOPAD 2015
NR 7

TEMAT NUMERU
TWÓRCZOŚĆ ZWYKŁA I NIEZWYKŁA

GOŚCIE Z HOLANDII Z WIZYTĄ STUDYJNĄ W SPECJALISTYCZNEJ
PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ W SKAWINIE

ŻYĆ UWAŻNIEJ, CZYLI JAK PIELEGNOWAĆ ZDOLNOŚĆ
KONCENTRACJI UWAGI U DZIECKA
DLACZEGO WARTO BUDOWAĆ BEZPIECZNĄ WIĘŹ Z DZIECKIEM

DIAGNOZA GOTOWOŚCI SZKOLNEJ

GDY MOJE DZIECKO MA PROBLEMY Z MOWĄ...

RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ! KILKA SŁÓW O STOWARZYSZENIU
„RÓWNA SZANSA”

Szanowni Czytelnicy

Dziecko budując obraz siebie przegląda się w dorosłych, jak w zwierciadle. Dlatego, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom pragniemy, w jesiennym numerze gazetki, wesprzeć Państwa radami oraz refleksjami, dotyczącymi wychowania dziecka, budowania nie tylko jego kompetencji i umiejętności, ale zwłaszcza pozytywnego obrazu własnej osoby.

W dziale poświęconym sprawom bieżącym poradni zachęcamy do przeczytania artykułu napisanego przez Rodziców zaangażowanych w działalność Stowarzyszenia „Równa Szansa”, współpracującego ściśle z naszą placówką, którego celem jest niesienie wsparcia emocjonalnego oraz oferowanie działań na rzecz dziecka niepełnosprawnego.

Zapraszamy do owocnej lektury!

Urszula Stopińska

SPIS TREŚCI

<i>Małgorzata Knap</i>	
ŻYCIE UWAŻNIEJ, CZYLI JAK PIELEGNOWAĆ ZDOLNOŚĆ KONCENTRACJI UWAGI U DZIECKA.	3
<i>Kalina Sotwin</i>	
TWÓRCZOŚĆ ZWYKŁA I NIEZWYKŁA	5
<i>Kornelia Łach</i>	
DLACZEGO WARTO BUDOWAĆ BEZPIECZNĄ WIEŻ Z DZIECKIEM	7
<i>Agnieszka Dubikowska</i>	
DIAGNOZA GOTOWOŚCI SZKOLNEJ	10
<i>Maria Paluch-Arciszewska</i>	
GDY MOJE DZIECKO MA PROBLEMY Z MOWĄ.....	12
GOŚCIE Z HOLANDII Z WIZYTĄ STUDYJNĄ W SPECJALISTYCZNEJ PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ W SKAWINIE	15
<i>Beata Ninard</i>	
PARĘ SŁÓW O GRUPIE WSPARCIA DLA PEDAGOGÓW SZKOLNYCH	16
<i>Maria Paluch-Arciszewska</i>	
SPRAWOZDANIE Z ZEBRANIA LOGOPEDÓW MIASTA I GMINY SKAWINA	16
<i>Dorota Pindel</i>	
RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ! KILKA SŁÓW O STOWARZYSZENIU „RÓWNA SZANSA”	17

Małgorzata Knap – psycholog, psychoterapeuta

ŻYĆ UWAŻNIEJ, CZYLI JAK PIELEGNOWAĆ ZDOLNOŚĆ KONCENTRACJI UWAGI U DZIECKA

„Moje dziecko jest zdrowe, zdolne, ma tylko trudności z koncentracją uwagi”, „Pani w szkole mówi, że mógłby mieć dobre oceny, ale nie koncentruje się na lekcji”, „Zajmie się czymś na chwilę i zaraz się nudzi, to chyba jakiś problem z koncentracją, prawda?”

Z tego typu wypowiedziami, pytaniami i wątpliwościami rodziców w praktyce psychologicznej można spotkać się niemalże każdego dnia. W Stanach Zjednoczonych zaburzenia uwagi to już prawdziwa plaga, w Polsce problem ten jest sygnalizowany przez rodziców coraz częściej. Sytuacja wygląda zatem poważnie. Co robić? Z całą pewnością odpowiedź na to pytanie nie jest prosta i jednoznaczna. Każde dziecko wymaga indywidualnego podejścia, dokładnego przyjrzenia się jego sytuacji i prezentowanym objawom. Niekiedy natężenie problemu jest tak duże, że niezbędna jest wizyta u lekarza i wdrożenie farmakoterapii oraz oddziaływań psychoterapeutycznych czy np. terapii EEG-Biofeedback. Wydaje się jednak, że w wielu sytuacjach podejmując odpowiednie, nieskomplikowane, wkomponowane w codzienne aktywności dziecka, działania profilaktyczne, można by pomóc naszym pociechom żyć uważniej.

Nie trzeba chyba nikogo przekonywać do tego, że zdolność koncentracji uwagi przyczynia się do szybszego przyswajania nowych wiadomości i umiejętności. Sprzyja

ona również osiągnięciu przez dziecko większej równowagi emocjonalnej. Warto zatem pielęgnować tę zdolność od pierwszych miesięcy życia dziecka, gdyż zaburzenia koncentracji to problem, który narasta.

Uważny rodzic – uważne dziecko...

Małe dziecko uczy się poprzez naśladowanie tego, co robią jego rodzice. Pierwszym krokiem w kierunku pielęgnowania zdolności koncentracji uwagi dziecka będzie zatem poddanie refleksji własnego zachowania i tego, czy sami potrafimy w pełni i świadomie skupić się na jednej czynności. Czy nie jest tak, że my, osoby dorosłe, często bywamy zniecierpliwieni i rozkojarzeni na przykład podczas zabawy z dzieckiem, wycieczki, niedzielnego obiadu, ponieważ myślimy o wielu sprawach, planujemy, dzwoniczmy, sprawdzamy pocztę, kątem oka patrzymy w telewizor? Mamy tu do czynienia z opisanym w psychologii zjawiskiem **wielozadaniowości**.

Pułapka wielozadaniowości...

Przyspieszanie tempa życia skutkuje próbami robienia większej liczby rzeczy w coraz mniejszych jednostkach czasu. Skupianie się na jednej czynności jest więc często postrzegane jako strata czasu. Postęp technologiczny zachęca dodatkowo do

robienia kilku rzeczy naraz. Ścigamy się z innymi i sami ze sobą, robiąc wszystko w możliwie szybkim tempie. Tymczasem pojawia się coraz więcej opinii dotyczących pułapki wielozadaniowości. Z licznych badań wynika, że takie działania mogą przynosić odwrotne skutki od zamierzonych.

Dwaj profesorowie psychologii: David Sanbonmatsu i David Strayer z Uniwersytetu w Utah, na podstawie przeprowadzonych badań, sugerują, że osoby cechujące się wysokim poziomem zdolności koncentracji uwagi, rzadziej wykonywały więcej czynności w tym samym czasie. Natomiast osoby osiągające gorsze wyniki w testach badających koncentrację uwagi, częściej podejmowały się wykonania kilku zadań jednocześnie. Ponadto badanie pokazało, że osoby, które lubią wykonywać kilka czynności naraz, są impulsywne i stale poszukują wrażeń. Według naukowców, sięgają po wielozadaniowość, ponieważ nie potrafią skoncentrować uwagi na jednej czynności. Na przykład nie potrafią w spokoju tylko jeść, bo muszą w tym czasie czytać gazetę lub książkę.

Opisane zjawisko wielozadaniowości dotyczy również naszych dzieci. Już najmłodsze z nich bywają obdarowywane zbyt dużą ilością tzw. interaktywnych zabawek. Zabawki te przeciążają niedojrzały układ nerwowy dziecka poprzez dostarczanie mu

nadmiernej ilości bodźców (maluch jednocześnie przyciska guziki, słucha piosenki i ogląda poruszające się kolory). Oczywiście im starsze dziecko, tym więcej takich „gadżetów” się pojawia. Nowoczesne technologie są częścią naszego świata, jednak przy całym dobrodziejstwie jakie ze sobą niosą należy pamiętać, że wykorzystywane w nadmiarze, w sposób nieprzemyślany i niedostosowany do ograniczonych możliwości układu nerwowego dziecka, mogą szkodzić.

Co robić?

W pielęgnowaniu uważności dziecka bardzo ważne miejsce odgrywa motywowanie go do wysiłku intelektualnego **oraz** wspólna zabawa. Bawiąc się i rozmawiając z dzieckiem należy doceniać jego wysiłki i sukcesy. Niezbędny jest nasz czas i nasze skupienie na rozmowie i wspólnie wykonywanej aktywności. Jeśli obserwujemy u naszego dziecka pewne trudności w koncentracji uwagi i zostawimy je w pokoju z układanką czy plasteliną, to prawdopodobnie szybko się zniechęci. Jeśli jednak z pełną uwagą będziemy tego typu czynności wykonywali razem z nim, to stopniowo będzie się ono uczyć uważności i koncentracji na zadaniu, a także chętniej ponownie podejmie podobny intelektualny wysiłek. Jeśli obserwujemy u samych siebie trudności z koncentracją na wykonywaniu jednej czynności, to nie możemy oczekiwać, że przy pierwszym podejściu do takiej uważnej zabawy z dzieckiem nasza uwaga, będzie maksymalnie skupiona. Pamiętając jednak o tym i próbując być uważnym przy wykonywaniu codziennych aktywności, z czasem powinno być coraz lepiej.

Co istotne, do ćwiczenia uważności nie potrzeba specjalistycznych pomocy dydaktycznych, specjalnych programów. Podstawą jest ograniczenie dopływu bodźców rozprasających (tzw. szum informacyjny – np. włączony w tle telewizor, komputer), nasza koncentracja na kontakcie z dzieckiem i odpowiednio dobrana do preferencji dziecka (i naszych) zabawa bądź aktywność. Jest wiele gier i zabaw, które w sposób całkowicie naturalny wspierają koncentrację uwagi, np. zabawy manualne (lepienie z plasteliny, budowanie z klocków, bierki), gry planszowe, memory, puzzle, zgadywanki, rymowanki ale też zabawy ruchowe. W zasadzie każda czynność wyko-

nana wraz z rodzicem w pełnej uważności uczy dziecko prawidłowego koncentrowania uwagi. Warto, będąc rodzicem, podjąć wysiłek bycia uważnym dla pielęgnowania zdolności koncentracji uwagi swojego dziecka, a patrząc szerzej – dobrej z nim relacji i bliskości.

Bibliografia:

- Perlińska-Supeł A. (2014). Zaburzenia koncentracji: jak obudzić uwagę? Wyszukane 21.09.2015 w: <http://www.edupress.pl/warto-przeczytac/art,438,zaburzenia-koncentracji-jak-obudzic-uwage.html>
- Rotberg I. (2014). Wielozadaniowość. *Psychologia Współczesna*. Wyszukane 22.09.2015 w: <http://igorrotberg.com/2014/11/19/wielozadaniowosc/>
- Sanbonmatsu D., Strayer D. (2013). Frequent Multitaskers Are Bad at It. Wyszukane 22.09.2015 w: http://archive.unews.utah.edu/news_releases/frequent-multitaskers-are-bad-at-it/

Kalina Sotwin – psycholog

TWÓRCZOŚĆ ZWYKŁA I NIEZWYKŁA

Czym jest twórczość?

Istnieje wiele definicji twórczości. Pierwotnie w teologii chrześcijańskiej odnoszono twórczość do działalności Boga. Następnie zaczęto uważać, że twórczy są wybrani ludzie (malarze, reżyserzy,

kompozytorzy, naukowcy etc.), wytwarzający dzieła uznane społecznie za wartościowe. Obecnie uznaje się twórczość za pewną dyspozycję, którą posiadać może każdy człowiek. Najszersza z definicji uznaje twórczość za postawę, czy też pe-

wien sposób myślenia. Twórca nie musi być artystą, dzieło może być wartościowe dla wąskiej grupy osób.

Pewna grupa psychologów (E.Fromm, C.Rogers, A.Maslow) uznała, że osoba twórcza spostrzega świat na różne sposoby - jest zdolna do „przestawiania” swojego myślenia zależnie od sytuacji, ponadto nie traci zdolności nieustannego zadziwienia światem, zaciekawienia. Twórczy człowiek jest bardziej tolerancyjny, otwarty na dwuznaczności, elastyczny w myśleniu, niezależny w sądach i działaniach, bardziej odporny na krytykę, spontaniczny i ekspresyjny. Osoba taka nie boi się sytuacji nieznanych i ma poczucie humoru.

Według znanego psychologa i pedagoga J. P. Guilforda twórczość zasadza się na tzw. „myśleniu dywergencyjnym”, czyli operacjach intelektualnych rozwiązywania problemów, w których nie ma jednej dobrej odpowiedzi, lecz wytwarza się możliwie różnorodne koncepcje w odpowiedzi na jedno polecenie. Zdolność do myślenia dywergencyjnego została przez Guilforda uznana za najważniejszy czynnik twórczości.

Czym cechuje się osoba twórcza?

Płynnością myślenia - czyli potrafi stworzyć wiele pomysłów w danym czasie. Wytwarzając więcej pomysłów, zwiększamy swoją szansę, że znajdzie się wśród nich prawdziwie kreatywne rozwiązanie.

Giętkością myślenia - czyli jest jak kameleon. Potrafi zmieniać kategorie myślenia, widzieć problem z wielu stron, zmieniać kierunek myślenia w trakcie tworzenia pomysłów.

Wrażliwością na problemy - przewiduje następstwa różnych zjawisk, niedostatki, wady trudności, zanim się ujawnią w praktyce.

Oryginalnością myślenia - jej pomysły są zupełnie odmienne od innych, dostrzega nowe aspekty sytuacji, wychodzi poza stereotypowe rozwiązania.

Jakie operacje umysłowe tkwią u podstaw twórczości?

Twórca potrafi wykorzystywać w działaniu wiele operacji umysłowych, robi to elastycznie, stosownie do sytuacji. Potrafi on rozumować poprzez dedukcję (wyciągać wnioski z istniejących przesłanek), trafnie wnioskować przez analogię (tworzyć nietypowe powiązania pomiędzy pojęciami). Zwinnie posługuje się metaforą, opisuje jedne rzeczy w terminach innych, porównuje ze sobą różne zjawiska, tworząc zestawienia. Dokonuje trafnych skojarzeń, widząc powiązania pomiędzy, z pozoru odległymi znaczeniowo, pojęciami i przedmiotami. Potrafi przekształcać przedmioty, pojęcia i wyobrażenia, a także abstrahować (wyodrębniać różne cechy z obiektów).

Dlaczego warto rozwijać postawę twórczą u dzieci ?

W początkowych latach życia kształtowanie u dziecka myślenia twórczego stanowi znakomitą stymulację ogólnorozwojową. Opiera się na wykorzystywaniu naturalnej, wrodzonej ciekawości poznawczej. Proponowanie dzieciom aktywności twórczej pozytywnie wpływa na rozwój emocjo-

nalny, kształtując w dziecku poczucie kompetencji i dostarczając efektywnych sposobów radzenia sobie w złożonych sytuacjach. Osoby kreatywne często przejawiają większą inicjatywę w działaniu, lepiej dostosowują się do nowych sytuacji. Twórczy człowiek jest bardziej tolerancyjny, ale posiada również zdolność do konstruktywnej krytyki. Widzi różnorodne aspekty zjawisk go otaczających. Kreatywna osoba umie rozwijać i w efektywny sposób wykorzystywać wrodzone sobie zdolności specjalne i talenty.

Bibliografia:

- Z. Pietrasiński *Myślenie twórcze*. Warszawa, PZWS, 1969.
- E. Nęcka *Proces twórczy i jego ograniczenia*. Kraków, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, 1995.
- K. Schmidt *Porządek i przygoda. Lekcje twórczości*. Warszawa, WSiP, 1997.

Kornelia Łach – psycholog, psychoterapeuta

DLACZEGO WARTO BUDOWAĆ BEZPIECZNĄ WIEŻ Z DZIECKIEM

Dzieciństwo, a zwłaszcza wczesne dzieciństwo to czas, który ma ogromne znaczenie dla całego życia, czas kiedy tworzą się fundamenty ludzkiej psychiki, ramy, które wyznaczają w dużym stopniu przebieg dalszego rozwoju, przede wszystkim emocjonalno-społecznego, ale także w innych sferach. Ramy te stanowi **przywiązanie**.

Psychologia pod pojęciem tym rozumie **niezbędny dla zdrowego rozwoju, instynktowny i oparty na mechanizmach biologicznych głęboki związek emocjonalny pomiędzy dzieckiem a podstawowym opiekunem, którym najczęściej jest matka**. Twórcą teorii przywiązania był brytyjski psychiatra i psychoanalityk, John Bowlby (1907-1990).

Relacja przywiazaniowa powstaje od pierwszych chwil życia, trwa całe życie i angażuje bardzo silne, pierwotne emocje.

Dziecko przychodzi na świat gotowe do wejścia w relację i jej utrzymywania. Służą temu wrodzone, instynktowne zachowania: ssanie, przywieranie, podążanie – utrzymywanie kontaktu fizycznego, kontakt wzrokowy, płacz, krzyk.

Repertuar tak zwanych zachowań przywiazaniowych zmienia się i rozwija wraz z wiekiem, ale ich cel pozostaje niezmienny – jest nim nawiązanie i utrzymanie kontaktu i komunikacji z bliską osobą, które umożliwia biologiczne przetrwanie oraz pomaga niedojrzałemu mózgowi dziecka w wykorzystaniu dojrzałych funkcji mózgu rodzica do organizacji i regulacji własnych procesów oraz rozwijania zdolności samoregulacyjnych, które mogą być wykorzystane w przyszłości. Relacja przywiazaniowa ma ogromne znaczenie dla tworzenia połączeń między komórkami nerwowymi, w rozwijającym się dynamicznie mózgu niemowlęcia, silnie oddziałując na obszary

związane z pamięcią, emocjami, narracją, reprezentacjami, regulacją własnych stanów umysłu.

Przywiązanie kształtuje się przez około pierwsze trzy lata życia, przy czym uznaje się, że kluczowy jest pierwszy rok.

Wyróżniono 4 style przywiązania które określają jakość i charakter więzi:

- **bezpieczny (ufny)**
- **lękowy-unikający**
- **lękowy-ambiwalentny**
- **zdezorganizowany**

Najlepszym punktem startu w dalsze życie jest przywiązanie bezpieczne, ufne. Badania pokazują, że charakteryzuje ono około 60 procent dzieci. **Rodzice, którzy dbają o dziecko, wrażliwie reagując na jego komunikaty, dzięki wielokrotnie powtarzanym, codziennym doświadczeniom pomagają mu w wykształceniu podstawowego**

zaufania do innych ludzi, do świata i do siebie, głębokiego doświadczenia, że świat jest raczej bezpiecznym i przyjaznym miejscem, inni ludzie widzą je i są gotowi wyjść mu naprzeciw i pomóc w razie potrzeby, kontakt z nimi jest przyjemny, wzbogacający oraz pomaga przetrwać złe chwile, a ono samo (dziecko) jest dobre i godne miłości. Dziecko i opiekun wspólnie tworzą niejako matrycę funkcjonowania w bliskich relacjach, przeżywania innych

i siebie. Dzieci o ufnym przywiązaniu lepiej radzą sobie z rozwiązywaniem problemów, chętniej poznają otoczenie, mają wyższe umiejętności społeczne, są bardziej skłonne do współpracy, zdyscyplinowane.

Co wpływa na wytworzenie się bezpiecznego przywiązania u dzieci?

- częsty kontakt fizyczny, zwłaszcza w pierwszych miesiącach życia – nośnienie, przytulanie, karmienie piersią, pozostawanie w bliskości tak dużo i często, jak dziecko tego potrzebuje;
- wspólna zabawa, tworzenie sytuacji, kiedy kontakt z opiekunem jest dla dziecka źródłem pozytywnych emocji;
- fizyczna i emocjonalna dostępność rodzica - adekwatne reagowanie na potrzeby dziecka, zarówno fizyczne, jak i emocjonalne - pomoc w radzeniu sobie z trudnymi emocjami, zapewnienie ukojenia, gdy jest przestraszone, rozdrażnione, smutne;
- zdolność rodzica do refleksji i rozumienia zachowania dziecka jako przejawów życia psychicznego, wytrzymywania jego stanów emocjonalnych, nadawanie

znaczenia psychologicznego sygnałom wysyłanym przez dziecko.

Kiedy jest trudno zbudować ufnie przywiązanie?

- gdy nie ma stałego opiekuna lub z różnych powodów dziecko doświadcza oddzielenia (np. pobyt w szpitalu, instytucji opiekuńczej, zmiany niań), zwłaszcza w pierwszym roku życia;
- gdy główny opiekun dziecka doświadcza silnego stresu, przeżywa depresję lub w inny sposób jest zajęty własnym cierpieniem – jest mu wówczas trudniej adekwatnie reagować na potrzeby dziecka;
- gdy główny opiekun w dzieciństwie sam nie wykształcił bezpiecznego przywiązania.

Ważne, by wiedzieć, że nawet jeśli dziecko nie wykształciło bezpiecznego wzorca przywiązania, jego zmiana jest możliwa, choć może wymagać czasu i profesjonalnej pomocy.

Bibliografia i literatura polecana:

- Kirkilionis, E. (2011), *Więź daje siłę. Emocjonalne bezpieczeństwo na dobry początek*. Warszawa: Wydawnictwo Mamina
- Schaffer R. H. (2006), *Rozwój społeczny: dzieciństwo i młodość*, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Siegel D. J. (2009), *Rozwój umysłu. Jak stajemy się tym, kim jesteśmy*, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Stein A. (2012). *Dziecko z bliska. Zbuduj szczęśliwą relację*. Warszawa: Wydawnictwo Mamina

Agnieszka Dubikowska – pedagog specjalny, neurobiolog

DIAGNOZA GOTOWOŚCI SZKOLNEJ

Diagnoza powinna być podstawą wszelkich działań dydaktyczno-wychowawczych. Punktem wyjścia diagnozy dojrzałości szkolnej jest określenie poziomu rozwoju dziecka we wszystkich obszarach rozwoju i dostrzeżenie potencjalnych trudności. Rozpoznanie okresów sensytywnych i krytycznych w rozwoju ma ogromne znaczenie dla praktyki. Poznanie górnej i dolnej granicy optymalnego okresu dla uczenia się wiąże się z efektywnym stymulowaniem tych funkcji, które rozpoczynają dojrzewanie i kształtowanie ich w najbardziej optymalnym czasie dla dziecka. Wszelkie rozważania dotyczące rozwiązań programowych, metodycznych i organizacyjnych poprzedzone winny być szczególnym rozpoznaniem i znajomością właściwości rozwojowych jednostki¹.

Od września 2015 r. (a częściowo od września 2014 r.) obowiązkową edukację rozpoczynają dzieci sześciolatek. W związku ze zmianami w ustawie o systemie oświaty rodzice często wyrażają obawy, czy ich pociechy są gotowe do podjęcia roli ucznia pierwszej klasy. Tematem promowanym przez media, ale jednocześnie cieszącym się dużym zainteresowaniem wśród rodziców jest dojrzałość i gotowość szkolna dziecka.

Dojrzałość szkolna definiowana jest jako wynik procesu rozwojowego – dojrzewania, czyli procesu biologicznego, niezależnego od czynników zewnętrznych. Natomiast **gotowość szkolna** tworzy się w relacjach z procesami wychowania, nauczania i uczenia się. Jest to więc stan, kiedy dziecko ma chęć podjąć naukę, wykazuje zainteresowanie książkami, chętnie rysuje, jest otwarte na kontakty z rówieśnikami i innymi niż rodzice dorosłymi. Innymi słowy – jest to osiągnięcie przez dziecko takiego stopnia rozwoju umysłowego, społeczno-emocjonalnego i fizycznego, który umożliwia mu opanowanie treści określonych przez program klasy pierwszej oraz udział w życiu szkolnym².

Rodzice, którzy mają wątpliwości czy ich dziecko jest gotowe do podjęcia obowiązku szkolnego mogą skorzystać ze spotkań w poradni psychologiczno-pedagogicznej. Diagnoza obejmuje spotkanie z psychologiem i pedagogiem – specjalistami na podstawie wywiadu przeprowadzanego z rodzicem, odpowiednich testów (prowadzonych najczęściej w atrakcyjnej dla dziecka formie zabawy) oraz analizy dokumentacji (opinii wychowawcy przedszkolnego o dziecku, ewentualnych zaświadczeń lekarskich) dokonują oceny rozwoju

dziecka pod kątem gotowości szkolnej, a więc we wspomnianych sferach rozwoju fizycznego, intelektualnego oraz społeczno-emocjonalnego. W przypadku zauważonych trudności dziecka związanych z nieprawidłową wymową, rodzic proszony jest o zapisanie dziecka na diagnozę logopedyczną w poradni lub dostarczenie opinii specjalisty (jeśli w tym zakresie była już podjęta terapia).

Definiując gotowość szkolną, psychologowie skupiają się na wrażliwości i podatności małego człowieka na nauczanie i wychowanie. Analizują, czy dziecko jest zainteresowane nauką i wiedzą z poziomu wczesnoszkolnego oraz czy może tę wiedzę zrozumieć, przyswoić i odtworzyć. Wiadać zatem, że istotne są zdolności poznawcze, które będą wspomagać odgrywanie tej ważnej roli, pewna motywacja wewnętrzna do bycia uczniem, ciekawość świata i otwartość na nowe doświadczenia³.

Celem badania pedagogicznego jest natomiast określenie poziomu rozwoju sfer percepcyjno-motorycznych, które leżą przede wszystkim u podstawy nauki czytania i pisania. Diagnozowane obszary rozwoju dziecka to m.in.

- motoryka mała (np. sprawność w zakresie precyzyjnych ruchów dłoni i palców we współpracy obu rąk pod kontrolą wzroku – nawlekanie koralików na sznurek)
- motoryka duża (np. umiejętność zachowania równowagi podczas ćwiczeń)
- orientacja w kierunkach i relacjach przestrzennych
- funkcje wzrokowo-przestrzenne (np. pamięć wzrokowa, rysowanie figur ze wzoru)

- funkcje słuchowo-językowe (np. rozpoznawanie rymów, dzielenie słów na głoski)

Dojrzałość (gotowość) szkolna jest jednym z kluczowych elementów wpływających na szanse powodzenia dziecka w nauce szkolnej. Tak więc w przypadku podejrzewania opóźnień czy zaburzeń rozwojowych u dziecka, należy skonsultować się z odpowiednimi specjalistami (psychologiem i pedagogiem z poradni psychologiczno-pedagogicznej lub lekarzem określonej specjalności). Problem przygotowania dziecka do nauki szkolnej można bowiem rozpatrywać w aspekcie długofalowym, obejmującym okres stymulacji rozwojowej od urodzenia aż do końca wieku przedszkolnego oraz w aspekcie oddziaływań bezpośrednich, czyli dokonujących się w ostatnim roku poprzedzającym naukę, w tzw. zerówce, a nawet w ostatnich miesiącach przed przekroczeniem „progu szkolnego”². Odpowiednio wcześniej podjęta interwencja – np. w postaci dodatkowej pracy rodziców z dzieckiem w domu według szczegółowych zaleceń, zajęć korekcyjno-kompensacyjnych realizowanych w przedszkolu, terapii logopedycznej czy fizjoterapii – pozwoli na zminimalizowanie prawdopodobieństwa wystąpienia u dziecka trudności w nauce na pierwszym etapie kształcenia.

Bibliografia:

- ¹ Kopik, A. (red.), 2007. *Sześciolatki w Polsce. Diagnoza badanych sfer rozwoju*. Raport 2006, s. 224.
- ² Brejnak, W., 2009. *Wybrane problemy dojrzałości szkolnej*. W: *Życie Szkoły* nr 5/2009, s. 46-48.
- ³ Morawska, K., 2014. *Samodzielny sześciolatek w szkole*. W: *Życie Szkoły* nr 7/2014, s. 12.

Maria Paluch-Arciszewska – logopeda

GDY MOJE DZIECKO MA PROBLEMY Z MOWĄ...

Każde dziecko rozwija się w indywidualny sposób i dotyczy to także rozwoju mowy. Jednak można wyróżnić pewne etapy i zjawiska, które powinny się pojawiać w określonych ramach czasowych. Zadaniem rodzica jest obserwować swoją pociechę i w razie potrzeby, czy poczucia niepokoju, konsultować się ze specjalistą. Gdy rodzic widzi, że rozwój mowy dziecka pozostaje niespójny z ogólnie przyjętymi etapami rozwoju, dziecko za długo zatrzymuje się na jednym etapie, powinien zareagować. **Opóźniony rozwój mowy definiowany jest jako zjawisko wolniejszego wykształcania się zdolności percepcyjnych lub/i ekspresyjnych dziecka w porównaniu z rówieśnikami.** Zdolności percepcyjne są tu rozumiane jako zdolność rozumienia przez dziecko mowy, przy założeniu, że słuch dziecka jest prawidłowy. Zdolności ekspresyjne, to umiejętność samodzielnego mówienia słów, zdań i ich powtarzania po osobie dorosłej.

Opóźniony rozwój mowy nie powinien zostać zignorowany przez rodzica, tłumaczony faktem płci, genów, czy leniwym usposobieniem dziecka. Lepiej zareagować wcześniej, niż za późno!

Ważna jest chęć i zaangażowanie rodzica we współpracę z logopedą. Logopeda stara się być otwarty na spostrzeżenia rodziców, dobrze jest, gdy terapeuta i opiekun mogą wspólnie ustalać sposoby pracy i zabawy z dzieckiem. Zajęcia logo-

pedyczne powinny odbywać się systematycznie, a do obowiązków logopedy należy przekazywanie wskazówek do pracy w domu. Jednak równie istotne jest podejście rodzica i to w jaką interakcję wchodzi on ze swoim dzieckiem. **To właśnie mama i tata spędzają ze swoją pociechą najwięcej czasu, dlatego ich postawa i sposób postępowania będzie czynnikiem najbardziej determinującym postępy terapii.**

W codziennej komunikacji z dzieckiem, warto zastosować się do następujących wskazówek:

- starajmy się mówić nieco wolniej tak, by dziecko mogło zrozumieć, co chcemy mu przekazać, warto używać różnorodnej intonacji, akcentu, wymawiać głośniej słowa najważniejsze w całej wypowiedzi;
- mówiąc, budujmy zdania, które są proste i krótkie, nadmiar informacji nie zostanie zrozumiany, dziecko pogubi się w słowach, które do niego kierujemy;
- starajmy się, by nasze wypowiedzi stanowiły wzorzec możliwy do naśladowania;
- gdy nasze dziecko zaczyna mówić, pojawiają się pierwsze spontaniczne wypowiedzi, zwracajmy na nie uwagę, nie pozostawiajmy dziecka bez wyraźnego sygnału z naszej strony, że usłyszeliśmy, co do nas powiedziało, reagujmy i powtarzajmy jego słowa. Dzięki temu

zachęcamy do wchodzenia w dialog, pozwalamy utrwałać wypowiedziane słowa, czy nawet proste dźwięki, wyrażenia dźwiękonaśladowcze;

- akceptujemy, gdy dziecko zamiast mowy używa mimiki i gestów, starajmy się sami opowiedzieć, o co mu chodzi używając prostych słów;
- rozmawiamy ze swoim dzieckiem jak najczęściej, opowiadamy mu o tym, co

robimy, opisujemy, co widzimy, co robimy razem;

- słuchajmy z uwagą, gdy dziecko próbuje coś powiedzieć, starajmy się zrozumieć, o co chodzi, dopytujemy, patrzmy na dziecko, nie przerywajmy;
- nie krytykujemy dziecka, nie porównujemy go z innymi dziećmi, to nie przyniesie nic dobrego ani dziecku, ani nam;
- nie poprawiamy nagminnie błędnych wypowiedzi dziecka, czasami możemy to zrobić, ale niekoniecznie wymagając powtórzenia poprawnej realizacji danego słowa, czy zdania;
- akceptujemy ograniczenia naszego dziecka, nie wywieramy presji, okazujemy cierpliwość, zrozumienie i życzliwość;

Można pomóc dziecku w tym, by jego mowa rozwijała się coraz lepiej poprzez wspólne zabawy, które będą stanowiły doskonałą stymulację. Każda wspólna zabawa może równocześnie stać się nauką.

Od pierwszych miesięcy życia malucha możemy wprowadzać różne ćwiczenia w trakcie naszego wspólnego czasu.

- organizujemy jak najczęściej zabaw, w których pojawia się dużo wykrzyknień, wyrażen dźwiękonaśladowczych (bach, bum, stuk - stuk, odgłosy zwierząt, inne odgłosy otoczenia), słuchajmy tych dźwięków, przyporządkowujemy je do określonych czynności, przedmiotów, zwierząt;
- codziennie czytamy razem ze swoim dzieckiem książki, ważne jest byśmy modulowali nasz głos, wtedy będziemy budzić większe zainteresowanie;
- uczmy dziecko gestu wskazywania, przedmiotów dookoła nas, a także na obrazkach, uczmy zaimków wskazujących, dopytujemy, „co widzisz, co to jest?”
- wprowadzając nowe słowo, sprawmy by stało się ono przedmiotem wspólnej zabawy, np. gdy uczymy dziecko słowa „auto” bawmy się nim, opowiadajmy o nim różne historie, budując krótkie zdania, w których często pada dane słowo, narysujmy, ulepmy z plasteliny;
- założmy zeszyt, w którym będziemy wklejać rysunek każdego nowo poznanego słowa, zaangażujmy dziecko w prowadzenie zeszytu, wklejanie, kolorowanie, sprawmy, by stał się on jego

- ulubioną książeczką, którą będzie chętnie i często przeglądało;
- śpiewajmy z dzieckiem różne krótkie, proste piosenki, uczmy się rymowanek;
 - organizujmy zabawy tematyczne, tak by dziecko miało okazję do naśladowania różnych sytuacji, ale i różnych wypowiedzi, które stosujemy w danych sytuacjach codziennego życia;
 - wprowadzajmy dużo zabaw oddechowych, dmuchanie baniek mydlanych, dmuchanie piórek, kulek rurką i buzią, dmuchajmy przez słomkę bańki na wodę;
 - wprowadzajmy w codziennych czynnościach ćwiczenia usprawniające narządy artykulacyjne, (np. zlizywanie z talerzyka, mycie ząbków językiem itp.)

Pamiętajmy też o tym, **że bardzo ważnym czynnikiem wpływają-**

cym na prawidłowy rozwój mowy jest kontakt dziecka z rówieśnikami, starajmy się mu go zapewnić.

Takim miejscem jest przedszkole, ale jeśli nasz dwu lub trzylatek nie radzi sobie z takim „wyzwaniem”, szukajmy miejsc, w których nasza pociecha będzie miała kontakt z innymi dziećmi, chodźmy na place zabaw, na spotkania w domach kultury itp.

Pamiętajmy - mowa jest niezwykle istotnym czynnikiem wpływającym na jakość funkcjonowania naszego dziecka w społeczeństwie.

Bibliografia:

<http://www.logopedia-afazja.pl/artukul3.htm>,

<http://www.logopeda.info.pl>

Logopedia - pytania i odpowiedzi, pod red.

T. Gałkowskiego, G. Jastrzębowskiej, Opole

2003

GOŚCIE Z HOLANDII Z WIZYTĄ STUDYJNĄ W SPECJALISTYCZNEJ PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ W SKAWINIE

21 października b.r. grupa nauczycieli i dyrektorów szkół z Hagi odbywała wizytę studyjną w Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Skawinie oraz zapoznała się z funkcjonowaniem tej placówki. Goście z Holandii byli szczególnie zainteresowani - stosowanymi w poradni - interdyscyplinarnymi metodami pracy z dzieckiem i jego rodziną oraz zapoznali się również z programem i profilem diagnozy opóźnień rozwojowych u dzieci, specyfiką badania dzieci z niepełnosprawnością oraz uwarunkowaniami realizacji wczesnej interwencji, a także wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością. Ważną część wizyty studyjnej Holenderskich Gości stanowiło spotkanie poświęcone charakterystyce założeń, realizowanych w rejonie działania poradni, programów profilaktycznych oraz kryteria i zasady oceny ich skuteczności. Holendrzy bardzo wysoko ocenili jakość proponowanych rozwiązań i inicjatyw (w tym popularyzowanego za pomocą strony internetowej poradni autorskiego biuletynu *Nasza Poradnia*) oraz wyrazili gotowość nawiązania bezpośredniej współpracy.

Źródło: SPP-P w Skawinie

PARĘ SŁÓW O GRUPIE WSPARCIA DLA PEDAGOGÓW SZKOLNYCH

W roku szkolnym 2015/16, w każdy pierwszy czwartek miesiąca od godziny 13:30 do 14:30, kontynuowane są comiesięczne, kameralne spotkania grupy wsparcia dla pedagogów i psychologów szkolnych. Ich celem jest wymiana doświadczeń zawodowych i wspólna analiza konkretnych zagadnień, dotyczących rozumienia „trudnych spraw wychowawczych” i rozwiązywania „trudnych problemów” – oczywiście z zachowaniem tajemnicy zawodowej odnośnie danych osobowych.

Wywiązały się np. inspirujące dyskusje na temat zakresu indywidualizacji wymagań dydaktycznych u uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Kiedy konsekwentnie stawiać granice i jak zapobiegać wtórnym korzyściom z objawu (np. u uczniów z mutyzmem wybiórczym). Omówiono rozumienie specyfiki problemów w komunikacji

i funkcjonowaniu społecznym uczniów z mutyzmem oraz praktyczne wskazówki dla nauczycieli. Konsultowano się również w sprawie dostosowywania warunków egzaminu do indywidualnych potrzeb uczniów uwzględnionych w opiniach i orzeczeniach, a także dokumentowania pracy pedagogicznej. Ważnym wątkiem były szkolne standardy bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, procedury reagowania w sytuacjach cyberprzemocy.

Każdy z uczestników wnosi niepowtarzalny wkład w pracę grupy, dzieląc się swoim doświadczeniem, in-

spirując pomysłami. Być może grupę wsparcia należałoby nazwać „grupą doładowywania energii” – bez dopalaczy? (przyp. autorki)

Z podziękowaniem Uczestnikom za aktywny udział – koordynator Beata Ninard - psycholog, psychoterapeuta

SPRAWOZDANIE Z ZEBRANIA LOGOPEDÓW MIASTA I GMINY SKAWINA

W dniu 15.10.2015 odbyło się pierwsze w tym roku szkolnym Zebranie Logopedów Miasta i Gminy Skawina, oraz Logopedów z Gminy Mogilany. Tematem wiodącym zebrania było sprawozdanie z Konferencji *Halo, tu mówi przedszkolak* zorganizowanej przez Małopolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Krakowie oraz Specjalistyczną Poradnię Psychologiczno-Peda-

gogiczną Dla Dzieci w Wiekach Przedszkolnym. Sprawozdanie sporządziła i poprowadziła logopeda Maria Paluch-Arciszewska. W trakcie relacji z przebiegu konferencji podejmowane były dyskusje, dotyczące poszczególnych streszczanych referatów. Kolejnym punktem zebrania było omówienie i ustalenie terminów, a także tematów kolejnych spotkań.

Dorota Pindel – rodzic

RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ! KILKA SŁÓW O STOWARZYSZENIU „RÓWNA SZANSA”

Stowarzyszenie „Równa Szansa” na Rzecz Dzieci z Zaburzeniami Rozwoju zostało zarejestrowane w marcu 2015r.

Jesteśmy grupą rodziców z terenu Miasta i Gminy Skawina, posiadających dzieci z różnymi zaburzeniami rozwoju. Łączą nas wspólne problemy, z którymi borykamy się na co dzień, jak: diagnoza, rehabilitacja, terapia.

Dzieci niepełnosprawne posiadają wiele przywilejów, jednak to rodzic musi wykazać się operatywnością i skutecznością w działaniu, by zadbać o właściwą terapię i przyszłość swojego dziecka. Wiadomość o niepełnosprawności dziecka jest dla rodziców ciosem, dlatego wsparcie dla nich jest fundamentalne i istotne w dalszym działaniu. Akceptacja i świadomość zaistniałej sytuacji, to podstawa do rozpoczęcia rehabilitacji, która im wcześniej zaczęta, daje tym większe efekty i rokowania w perspektywie czasu.

Spotkania naszego Stowarzyszenia odbywają się na terenie Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Skawinie, z którą od początku współpracujemy.

Jako młodemu Stowarzyszeniu udało się do tej pory zorganizować następujące zadania :

- Zajęcia Ruchu Rozwijającego wg Weroniki Sherborne (wsparło nas Starostwo Powiatu Krakowskiego, Urząd Miasta i Gminy Skawina oraz Dyrektor Liceum Ogólnokształcącego, udostępniając salę na zajęcia).
- Zajęcia Halliwicka, nauki pływania poprzez zabawę nabasenie (dzięki Centrum Kultury i Sportu, które nie pobiera od nas opłat).
- Trening Umiejętności Społecznych, współorganizowany przez Specjalistyczną Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Skawinie oraz Urząd Gminy Mogilany, a także Przedszkole „Teraz My”.
- Od października br. rozpoczęliśmy zajęcia integracyjne w Przedszkolu Samorządowym Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi i Specjalnymi w Skawinie.

Zorganizowaliśmy również spotkania integracyjne:

- Bal Karnawałowy w lokalu Zespołu Szkół Katolickich w Skawinie (salę użyczono nam bezpłatnie).
- Piknik w Szkole Podstawowej w Krzęcinie razem z 77 Drużyną Harcerską „Biedronka” im. AK z Krzęcina oraz Specjalistyczną Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Skawinie.
- Wycieczkę integracyjną do Konar, gdzie braliśmy udział w warsztatach: „spotkanie

z koniem”, warsztatach pszczelarskich oraz odwiedziliśmy Salę Doświadczania Świata.

Chcąc bardziej profesjonalnie działać w Stowarzyszeniu braliśmy udział w cyklu szkoleń Akademia NGO „Jedność w Rozmaitości – Rozmaitość w Jedności”.

Razem ze Specjalistyczną Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Skawinie zorganizowaliśmy konferencję i warsztaty dla rodziców o tematyce „Trudne zachowania dzieci”.

Aktualnie wystąpiliśmy z projektem obywatelskim, aby na terenie naszej gminy powstała Sala Doświadczania Świata, w której terapia będzie mieć charakter wielozmysłowy.

Chcielibyśmy też stworzyć miejsca w naszej gminie, takie jak: Warsztaty Terapii Zajęciowej, Zakłady Aktywizacji Zawodowej, gdzie dzieci niepełnosprawne w przyszłości mogłyby rozwijać swoje zainteresowania i uczyć się samodzielnego życia.

Każde dziecko, bez względu na swoją niepełnosprawność, powinno być traktowane na równi z innymi, z całym wachlarzem dostępnych praw i szans.

Rodzice o Stowarzyszeniu:

Mama 5 - letniego Aleksa

„(...) Choroba dziecka jest wyzwaniem,

przed którym stanęłam, ale stanęli też inni rodzice. Nie ma lepszego źródła informacji w tej sprawie niż drugi rodzic.” (...)

Rodzice 3 - letniej Bożenki

„(...) Diagnoza - słowo brzmiące jak wyrok. Życie zmienia się nieodwracalnie, a cała „normalność” znika.(...)Stowarzyszenie jest dla nas wypełnieniem, daje nam wiedzę i wsparcie...to znajomi, może i przyjaciele, a przede wszystkim rodzice doskonale rozumiejący odmienność jakiej przyszło stawić nam wszystkim czoła. (...)”

Mama 10 - letniego Alka

„(...)Rady jakie dostaję na zajęciach są dla mnie bezcenne. Ze spotkań organizowanych dla rodziców wychodzę silna i zmotywowana do dalszych działań. Tu jesteśmy Równi”.

Składamy podziękowania wszystkim, którzy pomagają nam w realizacji naszych celów, a zwłaszcza dla Pana Dyrektora Krzysztofa Gerca.

Pragniemy, aby osoby które nas wspierają, angażując się w nasze działania, miały poczucie sensu i radości z wykonywanej pracy, a rodzice pomimo napotykaných trudności wierzyli, że warto jest iść naprzód i otworzyć się na drugiego człowieka.

www.rownaszansa.pl

<https://www.facebook.com/rownaszansa/>

REALIZUJEMY PROJEKT PROFILAKTYCZNY BEZPIECZNA I PRZYJAZNA SZKOŁA W GMINIE SKAWINA

Gmina Skawina w ramach Rządowego programu na lata 2014–2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła” uzyskała dofinansowanie w kwocie 34 630 zł na realizację zadania zatytułowanego „Bezpieczna i przyjazna szkoła w Gminie Skawina”. Dotacja stanowi prawie 90% kosztów realizacji zadania.

Autorami projektu są Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Skawinie oraz Zespół ds. Pozyskiwania Środków Zewnętrzych Urzędu Miasta i Gminy Skawina. W ramach zadania publicznego do 15 grudnia br. we wszystkich szkołach podstawowych i gimnazjach Gminy Skawina – we współpracy z pedagogami szkolnymi i doświadczonymi specjalistami – zostaną zrealizowane:

- warsztaty z uczniami dotyczące przemocy w szczególności cyberprzemocy,
- spotkania z rodzicami włączające ich do procesu interwencji profilaktycznej, dotyczącej przemocy w szczególności cyberprzemocy,
- zajęcia z nauczycielami z zakresu przeciwdziałania agresji i przemocy rówieśniczej w szczególności w postaci cyberprzemocy.

W grudniu planuje się także organizację konferencji dla kadry szkół, pozwalającej na jeszcze bardziej efektywną koordynację procesu interwencji na różnym etapie edukacji w gminie Skawina.

Dodatkowo w ramach zadania zostaną opracowane i zakupione materiały szkoleniowe oraz dydaktyczne dla nauczycieli,

którzy będą wykorzystywać je do realizacji zajęć w kolejnych latach. Jednym z efektów przeprowadzonych w oparciu o autorski program zajęć, będzie wypracowanie reguł bezpiecznego i kulturalnego korzystania z sieci przez dzieci oraz zasad reagowania w sytuacjach cyberprzemocy.

Cel główny zadania określono następująco: **Zapobieganie problemom i zachowaniom problemowych dzieci i młodzieży, wynikających ze zjawiska cyberprzemocy na terenie gminy Skawina, poprzez zaangażowanie rodziców i nauczycieli jako równorzędnych partnerów w procesie wychowania i działaniach profilaktyki** tj.:

- wyposażenie uczestników zajęć (nauczycieli, rodziców i uczniów) w wiedzę i osobiste kompetencje, ułatwiające aktywne korzystanie z przestrzeni wirtualnej oraz reagowanie w sytuacji kryzysu spowodowanego przemocą rówieśniczą, a także reagowania w sytuacjach kryzysowych;
- wzbudzenie motywacji i zainspirowanie uczestników zajęć, aby aktywniej kształtowali indywidualną wizję przyszłości edukacyjnej, opartą na permanentnej edukacji i elastyczności preferencji korzystania z mediów cyfrowych oraz komunikacji opartej na relacjach wolnych od zachowań przemocowych;
- wyposażenie w rodziców i nauczycieli w kompetencje potrzebne do identyfikacji zagrożenia związanego z przemocą rówieśniczą, cyberprzecmą oraz

w umiejętności związane z radzeniem sobie w takich sytuacjach.

Do realizacji zadania zostaną również zaangażowani partnerzy, którzy będą uczestniczyć w działaniach edukacyjnych i pełnić rolę doradczą, konsultacyjną: Centrum Wspierania Rodziny w Skawinie, Komisariat Policji w Skawinie, Straż Miejska w Skawinie, 77 Drużyna Harcerska „Biedronka” im. AK z Krzęcina. Zaangażowanie

ww. podmiotów stanowi wartość dodaną zadania, gdyż działania pomocy będą skoordynowane i spójne, a także pomogą w przyszłości na efektywniejszą pomoc ofiarom przemocy.

Koordinatorem projektu jest Małgorzata Czerniawska ze Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Skawinie.

Źródło:

SPP-P w Skawinie

 Burmistrz Miasta i Gminy Skawina
 Dyrektor Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Skawinie
 zapraszają na

REGIONALNĄ KONFERENCJĘ CYBERPRZEMOC

metody identyfikacji zagrożenia i profilaktyki

która odbędzie się 10 grudnia 2015 r. o godz. 12.00
w Pałacyku "Sokół" w Skawinie, ul. Mickiewicza 7

PROGRAM KONFERENCJI

- 11.30 Rejestracja Uczestników
- 12.00 Uroczyste otwarcie konferencji
- 12.15 "Cyberprzemoc - co to takiego i skąd czerpie swoją siłę?" - mgr Krystyna Wal
(Zespół Szkół Specjalnych nr 4 w Krakowie, Podkrakowskie Centrum Rozwoju Edukacji i Doskonalenia Nauczycieli w Krakowie)
- 13.00 Zagrożenia w Sieci - profilaktyka, reagowanie" - nadkom. Wojciech Chechelski
(Wydział Prewencji Komendy Wojewódzkiej Komendy Policji w Krakowie)
- 13.50 Przerwa kawowa
- 14.10 "Odporność psychiczna dziecka a problem cyberprzemocy" - dr Iwona Sikorska
(Instytut Psychologii Stosowanej UJ)
- 14.45 Dyskusja panelowa z udziałem trenerów profilaktyki cyberprzemocy - pytania Uczestników
- 15.30 Zakończenie konferencji

 Skawina
miasto sercu miłe

Konferencja jest częścią realizowanego przez Gminę Skawina projektu "Bezpieczna i przyjazna szkoła w Gminie Skawina", dofinansowanego przez Małopolski Urząd Wojewódzki.